

Handläggare: Gunnel Dahlin
Telefon: 508 03 189

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Remiss angående införande av kundvalssystem för vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorg

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner föreliggande remissvar.

Jack Kindberg
Stadsdelsdirektör

Gunnel Dahlin
Avdelningschef

Bilagor

1. remissen
2. yttrande från stadsdelsnämndens pensionärsråd

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Äldre&Funktionshindrade. Stadsdelsnämndens pensionärsråd har inkommit med ett eget yttrande som bifogas (bil.2).

Förvaltningens synpunkter

Valfrihet/kundval fungerar redan inom hemtjänsten. Det är nu stadens ambition att införa ett liknande system även för vård- och omsorgsboenden. Grundprincipen är naturligtvis bra och i vår stadsdel har vi kunnat leva efter den i stort sett. Detta har grundat sig på att vi inte haft vår äldreomsorg så utbyggd att vi helt kunnat tillgodose våra egna behov. Vi har därför utan extra kostnader kunnat vara relativt ”generösa” när anhöriga eller den enskilde velat bo i annan del av staden. Det har också varit möjligt då det trots allt är så, enligt vår erfarenhet, att de allra flesta vill bo i sitt eget område. Det tycks också vara så att även stadsdelen kan vara för stor dvs. man kan bara tänka sig att bo i en del av stadsdelen. Detta gäller för vår stadsdel avseende Tensta. Få Spångabor kan tänka sig att bo på äldreboende i Tensta.

Det är viktigt att poängtera att valfriheten är avsedd för den enskilde själv inte för deras anhöriga. Idag finns en tendens att omyndigförklara de äldre och acceptera deras anhörigas rätt att tala i deras sak. Övergreppen görs säkert inte av elakhet av de anhöriga utan utifrån deras egna behov.

I valfriheten ingår att kunna välja bostad utifrån geografiskt läge men också utifrån språk, religion, kultur m.m. Vår erfarenhet hittills är att det geografiska läget är viktigast i de allra flesta fall. Språket kommer säkerligen att bli en vanligare urvalskälla. När det gäller religionen är vår erfarenhet att den inte styr valet för de flesta utan endast för dessa som är djupt troende. Utifrån våra erfarenheter uppkommer frågan hur staden ska kunna kombinera behovet av ”rätt” geografisk placering med speciell inriktning. Om våra erfarenheter är mer generella kommer stadsdelarna att behöva inom sitt geografiska område kunna erbjuda en mångfald av boenden. Detta innebär att många små boenden måste kunna etableras. Små boenden är mer resurskrävande vilket innebär att stadsdelarna måste ekonomiskt kompenseras för detta.

Stadsledningskontoret föreslår att staden ska delas upp i större områden för att möjliggöra valfrihet med mångfald. Förvaltningen förstår tanken och ser att detta skulle vara en ekonomiskt genomförbar idé. Detta innebär dock att valfriheten utifrån våra äldres perspektiv blir begränsad. En Vällingbybo anser inte med säkerhet att ett specialboende i Tensta eller Rinkeby är ett godtagbart alternativ.

Upphandling

För att kunna bedriva äldreomsorg i dygnetrunntform krävs en viss volym för att få ekonomisk bärighet. Små speciella äldreboenden kommer att bli svåra att driva rent ekonomiskt. Även framöver kommer det troligtvis vara så att de stora företag som idag finns på marknaden kommer att driva de flesta boenden.

Stadsdelarna ska följa upp avtalen med de privata aktörerna. Det är därför viktigt att avtalet skrivs på ett sådant sätt att de är möjliga att följa upp. Vad menas med adekvat kompetens, vad är god kvalitet etc.etc. Eftersom pengarna kommer att vara fasta är det ju kvaliteten företagen ska tävla med.

Företagens möjlighet att med kort varsel kunna säga upp avtalen med kommunen kan komma att ställa till med problem. Det är en relativt stor apparat att ta tillbaka en verksamhet med kort varsel. Det vore önskvärt med en uppsägningstid på åtminstone 6 månader för att kommunen på ett bra sätt ska kunna ta över verksamheten.

Det är viktigt att beakta behovet av mer resurser för biståndsbedömning. Med det betalsystem som idag krävs ingen omprövning av beslut på ex. sjukhem. Med ett nivåbaserat system kommer detta att bli nödvändigt. Detta innebär att fler omprövningar per år sannolikt kommer att behövas vilket kommer att kräva fler biståndsbedömare. Förvaltningen förutsätter att detta beaktas vid genomförandet av ett nytt system.

I förslaget till kundvalssystemet finns inte de ekonomiska förutsättningarna klara. Det gör att det är svårt att veta vilka ekonomiska konsekvenser systemet kommer att få för verksamheterna. Ett system som innebär försämrade ekonomiska förutsättningar är naturligtvis oacceptabelt om stadsdelen ska kunna bedriva en äldreomsorg med god kvalitet.
